

L' ART DEL PAGÉS

SECCIÓ AGRONÓMICA.

CUATRE PARAULAS

SOBRE LAS CAUSAS QUE AFECTAN AL DESENROLLO DE LA RIQUEZA
ACRÍCOLA, Y MEDIS QUE CONVINDRIAN PERA SA PROSPERITAT.

Es de tothom sapigut que Espanya es un país excelent tan per la temperatura del seu clima com per la fertilitat del seu terren.

Que sos habitants son ágils, trevalladors y resistent, tal volta mes que en altres païssos encare que no menjin ni beguin tant, no ho tenim de demostrar perque ho sabém perfectament.

Que l'espai hi sobra y la població hi falta, basta pera demostrarho lo dir que si Espanya estigués poblada ab la mateixa proporció que Bélgica contindria 90,000.000 d'habitants y ab la mateixa que Sajonia 101,000.000.

Donchs ¿com es que ab tan bonas condicions no sols los agricultors van de cap per avall, sino que hi ha diferents punts, com sucseheix en la actualitat en Andalucia y altres parts, que la miseria es casi general?

Es perque 'ls governs, ó mes ben dit los diputats, no cumpleixen ab los debers que la investidura de representants del país los imposa.

Y dich aixó perque he experimentat lo poch interés que 's prenen en totas las cuestiones administrativas y económicas, salvo honrosas y sempre apreciables escepcions,

Tots los que llegiu algun periódich hauréu pogut notar lo

seguent: Lo saló de sessions del Congrés estava plé de gom á gom... ¿Es qué 's tractava d' alguna cuestió internacional que afectava directament als interéssos d' Espanya?

No ¿Es que s' havia de discutir un important projecte de llei? No. ¿Es que s' havian de discutir los presupuestos de l' Estat? No. ¿Donchs de que 's tractava que tan d' interés demostressin los pares de la patria en assistirhi desde 'l primer moment?

Esgarrifeuvos: era que dugas *eminencias* s' habian de treure 'ls *drapets al sol*...

Per altre part, haréu llegit: Sesió del dia tants... Lo saló de sessions estava casi desert. ¿De que 's tractará que 'ls diputats demostrin tan poch interés en assistirhi? Donchs se tracta de un dels assumptos que mes directament afectan los interessos de la nació; de la discussió y aprobació dels presupuestos.

Aquí está lo mal principal y per aixó considero que te molta rahó lo senyor C. Perez Alonso al dir en un párrafo d' un article seu: «La trista situació perquè avuy atravessa Espanya y sempre sucseheix lo mateix, afecta especialment als jornalers del camp, y ¿sabéu perquè? porque 'ls propietaris y 'ls masovers no poden donarlos jornal. ¿Y sabéu perquè no poden donarlos jornal? porque la propietat en Espanya, entre contribucions directas, de territorial, sal, cédulas personals, consums, timbre y drets de trasmisió de bens inmoebles, que sols sobre la propietat territorial recahuen, se paga mes de un 80 per cent, quedant lo propietari ó pagés pera totas sas necessitats ab lo 20 per 100, axís es que reduhit sols á menjar pá y llegums ab una mica de ví per tot lucso, quan la cullita es regular y 's ven bé, no li queda ni pera conrear las terras, quan la cullita 's pert ó es escassa; y d' aquí que no pugui donar jornals; y d' aquí la miseria.»

De tot aixó ¿qui se n' aprofita? aquells que predican lleys y venen vinagre.

Si los diputats complisen ab lo seu deber, ó sinó porque aceptan ó pretenen lo cárrech s' ocuparian mes de aquets importants assumptos y discutirian lo modo de reduhir los gastos, buscant reformas que á la vegada que fossin fonts de prosperitat y economias, donguessin per resultat lo rebaix de contribucions; ab lo cual se milloraria d' una manera notable la situació de sos representats.

A n' aquets fulanos, salvo raras escepcions, se 'ls podria dir: qui no siga bó pera soldat que no 's posi la motxilla, pero seria com si 'ls diguessiu Lluçia; com que ells pensan, la cuestió es que vaji be jo, y el país... lo país que 'l posin en un cuadro y 'l portin als encants que potser lo comprará algun extranger pera ensenyarlo á casa seva y burlarse de qui 's podria burlar de tants com son, si 's portessin las cosas d' altre manera.

Habém de tenir en compte, que no son aquestas solas, las cargas que gravitan sobre la propietat principalment rural, sinó que n' hi ha unas altres, conegudas ab lo nom de calamitats admosféricas, que han arribat á tal estrem, que 's pot dir que no deixan surar res.

Potsér se dirá que sempre hi han sigut; es equivocat.

Avans podia haverhi un mal any, pero are no n' hi ha cap de bó. Avans los rius y torrents que are se trovan aixuts, y son molts y molts, hi baixava aygua continuament, que vol dir que la terra bevia del cel á ensupliment, y com es lo principal element ó aliment per ella, plantas y arbres creixian y productavan perfectament, se netejavan tot sovint, y 's negavan los pochs insectes que hi havia tant sobre com sota terra; y are la oració s' ha fet per passiva.

Si avans que la terra produhia mes, gastanthi menos, las necessitats propias de la vida per circunstancias d' época no eran tantas, se pagava molt y molt menos al Estat, y per aixó los pagesos trevallant no s' enriquian? avuy que tot es completament al revés ¿que te de sucsehir? Lógicament considerant, y massa veritat es, que trevallant y doblant lo jornal, los pagesos irremisiblement s' han de tornar pobres, ja se que 'm diréu, essent aixís val mes no trevallar y anar á captar deseguida... Alto no correu tant que ja hi serém á temps.

Lo que convé fer, es buscar los medis d' evitarho procurant elegir pera representant del país, no á polítichs d' ofici com generalment s' acostuma, sino á homes del districte que sigan coneguts per sa honradesa é inteligencia, que no s' espantin devant d' aquellas reformas que sigan utils al bé general y sobre tot que sigan partidaris de la reducció de gastos y rebaix d' impostos, de la construcció de canals, ferro-carrils y carreteras, aixis com del establiment de colonias allí ahont convinga, á fi,

entre altres cosas, d' evitar la emigració d' espanyols y 'l perill de ser assassinats en altres païssos com desgraciadament ja ha sucsehit.

S. Pere de Premià y Agost de 1882.

PERE ANDREU.

SECCIÓ D' AGRICULTURA PRÁCTICA

L' ÁCIT SALICILICH

EN LOS VINS Y EN LOS MOSTOS

Ab lo nom d' ácit ænosalicílich s' ha presentat en la Exposició de Burdeos un producte pera facilitar la conservació dels vins, que no es altre cosa que 'l ácit salicílich mes ó menos dis-fressat, y que per lo tant, té totas las propietats antisépticas d' aquest.

L' ácit salicílich, en efecte, detura la fermentació é impedeix que 'l vi's floresca ó agregi.

Veus aquí 'l modo d' emplear l' ácit ænosalicílich, ó bé 'l mateix ácit salicílich.

Se pren aquesta substancia en pols en la cantitat que 's dirá mes endavant, y 's va fent una pasta en un platet ab una mica de vi ó most que 's vulga conservar; se va afegint despres del mateix líquit, y per últim se tira tot en la bota, barrils ó depòsits ahont se trovi 'l vi ó most. Se renta despres bé 'l platet ab lo mateix pera no perdre res del ácit salicílich. Acabada aquesta operació, se remena bé tota la massa del líquit ab una espátula de fusta pera que s' efectuhi bé la barreja.

Cuan siga necessari afegir al vi alguna materia pera clarificarlo, com gelatina, etc., pot barrejar-se ab aquesta substancia la pasta feta ab l' ácit salicílich y una mica de vi. La manipulació s' efectua després com queda dit, remenant bé la barreja y trafegant després del temps de repós que siga necessari se-

gons lo clarificant empleat. Hi ha que notar, no obstant, que si aquest es la clara del ou, l' àcit ænosalicílich deu posarshi algunas horas avans.

Las dóssis en que l' àcit ænosalicílich deu emplearse, són: pera conservar los vins negres sechs y prevenir la fermentació acética y butírica, 8 grams per hectólitre, que representan 8 centilitros en un litro. Pera 'ls vins blancs se necessitan 10 grams. Los vins dolsos de 10 á 12° d' alcohol, necessitan de 12 á 15 grams per hectólitre pera estar lliures de tota alteració; los vins dolsos també, però 'ls de riquesa alcohólica superior als 15°, se conservan perfectament ab una dosis de 8 á 10 grams.

Ab los mostos se deu operar del modo següent: al sortir de la premsa se fa passar lo most per un llens (drap) pera separarlo de gran part de sas impuresas y després s' hi afegeixen de 35 á 40 grams del àcit salicílich per hectólitre. Desseguida deu envassarse 'l most en botetas de un hectólitre ó cosa aixís, y ficarlas en un lloch fresch. Aquesta precaució es necessaria, perque la fermentació 's desarrolla mes difícilment en las eynas petites que en las grans, y la massa 's refreda mes aviat ocupant poch volúm. Si s' ha pogut conservar d' aquesta manera 'l most sense fermentar, al cap d' un mes se 'l trafega y se li afegeixen altres 10 grams d' àcit salicílich; allavors ja 's pot conservar indefinidament. Si 's notés avans del primer mes que 'l most comensava á fermentar, immediatament deu trafegarse y ferse 'l segon tractament per l' àcit salicílich. Per últim, en la primavera deuen trafegarse 'ls mostos pera que no passin les calors del estiu sobre las mares depositadas en lo trascurs del any.

Pera contenir la fermentació dels mostos algunas setmanas solament, basta emplear de 15 á 25 grams per hectólitre.

Las botas, cups y eynas vellas que estigan floridas ó pera florirse, deuen rentarse ab una disolució de 2 grams d' àcit salicílich per un litre d' aygua calenta. La ventatja que pot tenir aquet medi sobre l' ensofrat ordinari, es que no deixa la mala olor y gust desagradable que á vegadas lo sofre comunica als vins.

Los taps impregnats en una disolució d' àcit salicílich en l' aygua ab la mateixa concentració que la empleada pera rentar

las eynas, contribueixen á la bona conservació del ví dintre de las ampollas, sense que 'l líquit prenga 'l gust al tap, que á vegadas se sol presentar. Ara bé: respecte á les objeccions que sobre del us d' aquest antisséptich se pugan presentar per sos efectes sobre l' organisme, bó es que s' observi que, empleant-lo en las dósís que van prescritas, no hi ha cap por de que exercesca acció dolenta, segons la opinió de Mr. Pasteur, que ja coneixen nostres lectors, y las que en altres ocasions hem indicat. Si s' emplea sense mida y resultan dósís molt mes elevadas, pot ser perillós son empleo. Veus aquí per qué aquest article deu emplearse ab prudencia.

SECCIÓ DE VARIETATS

ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA

CARTELL DEL CERTÁMEN DE 1882.

Cartell.—No haventse presentat cap obra aspirant al premi ofert per aquesta ASSOCIACIÓ en Cartell de 31 de Juliol de 1881, renovat en 31 de Desembre prop passat, la Junta Directiva ha acordat prorogarlo baix las següents bases:

PRIMERA.—Los temas pera los traballs que 's presentin son los següents:

(a) *Monografia de la montanya de Montserrat*, la que podrà referir-se á un ó varios dels diferents punts de vista relacionats ab las ciencias naturals, la topografia, l' art ó la historia.

(b) *Meteorología*: sa necessitat é influencia; sistema y organizació d' estacions meteorológicas, més adequats á Catalunya; plan económic pera llur instalació, entreteniment y servey; instruccions per lo ús dels instruments meteorológichs, ab taulas de correcció y reducció.

(c) *Tema lliure*, mes que vinga enclós y subjecte dintre los artículos 1.er y 38 del Reglament, que diuen aixís:» ARTICLE 1.er—L' ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA es una Societat que te per objecte recórrer lo territori de Catalunya y comarcas vehinas pera estudiarne y ferne conèixer las bellesas naturals y artísticas; las tradicions, monuments y antiqüetats; las costums típicas, cants populars y particularitats de llenguatge, y en tí las produccions de tota mena, aixís las de avuy en dia, com las que s' hajan perdut y las que convinga restablir ó introduhir.—ART. 38.—No essent polítich ni religiós l' objecte de la ASSOCIACIÓ, queda terminantment prohibit obrir discussions sobre dits extrems, aixís com faltar de qualsevol altre modo al esperit de aquest article.»

SEGONA.—La extensió mínima de cada obra deurá ésser equivalent á 50 planas, y la máxima á 200 planas del BULLETÍ DE L' ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA.

TERCERA.—Las obras que 's presentin, aspirant als dos primers temas, podrán ésser escrites en catalá, en castellá ó en francés; las que 's presentin ab tema lliure, deurán forsosament esser escrites en catalá.

QUARTA.—Será preferit en cada tema lo treball que continga més datos nous y de observació propia, y que mellor responga, en son plan y execució, al propósit que anima á esta ASSOCIACIÓ, de popularisar lo coneixement científich de Catalunya.

QUINTA.—Pera cada un de dits temas hi haurá un premi y un ó més accéssits. Lo premi consistirá en una medalla d' or ab lo nom del autor, lo títol de soci honorari y 50 exemplars de la obra premiada. Lo accéssit consistirá en un diploma honorífich.

SEXTA.—Las obras premiadas quedarán de propietat de la ASSOCIACIÓ D' EXCURSIONS CATALANA fins dos anys després de la seva publicació, que farà á sas expensas. Los originals de las no premiadas se retornarán, mitjansant la entrega del resguart que 's donará al presentarlas.

SÉPTIMA.—Lo plasso pera la admissió expira en 31 de Desembre del

present any de 1882, á las quatre de la tarde. Las obras, acompañadas de un plech clós, que continga lo nom del autor y un lema igual al que porti la obra, s' entregarán anónimas al infrascrit Secretari (Portaferriá, 13, 3.er dreta, Barcelona) ó á qui 'l substituheixi en dit càrrech.

Barcelona 1.er de Agost de 1882.—*Lo President*, RAMON ARABÍA Y SOLANAS.—*Lo Secretari*, JOAN BRÚ SANCLEMENT.

LA VIGILIA DE LA BREMA.

Son las nou de la vigília
del dia de Sant Miquel:
com cada nit, la familia
ha endressat sos prechs al cel.

Nostramo ab cara riolera
dona á tots la bona nit,
y ab la alegría mes vera
cadascú se 'n va al seu llit.

Mes avans los hi encomana
que s' han de llevar dejorn,
puig la cullita ho demana
y es demá son primer jorn.

Poch á poch los llums s' apagan
y lo silenci 's va fent.
¡Quíns bells somnis afalagan
lo dormir d' aquella gent!

Sols nostramo sense pressa,
en lo finestral obert,
ab afany los ulls endressa
vers lo cel d' estels cubert.

Cap llegany l' espay sens mida
entela de lo infinit:

ab lo goig d' honrada vida
li bat lo cor dintre 'l pit.

Lo bon dia que 's prepara
á sa angoixa posa fré:
la pluja podria encara
fer la cullita malbé.

La nit es de las mes bellas
y es solemne la quietut;
sols lo brill de las estrellas
las tenebras ha retut.

L' oreig suau s' esllavisa;
entre 'ls arbres fent remor:
¡que 's dols lo bes de la brisa
que porta la pau del cor!

Allí prop lo riu travessa
ab murmulls mitj apagats;
y lo rossinyol endressa
dintre 'l canyar cants triats.

Tot aixó nostramo admira
ja ben lliure de perills;
mentres aprop seu respira
la maretá dels seus fills.

Tot son pensament s' emplea
en la feyna de demá,
y la esperança 'l recrea
del be de Deu que treurá.

Tot á punt ho te: la vinya
exhuberant de sahor,
cada gotim una pinya
plena de bullent licor.

Net lo cup hont entre bromas
las minyonas trepitjant,
per emborratxar als homes
son cor hi van destilant.

Al portal las portadoras;
faltan sols los traginers;

traginers y cullidoras
prou serán ben matiners.

Nostramo á pensar s' entrega
en lo guany que ha de tenir,
y sent una veu que 'l prega
pera que vagi á dormir.

Tanca la finestra ab pressa,
s' encamina al llit resolt;
los llavis de la mestressa
besan los seus, sechs pel sol,
y ab la rialla que excita

la conmoció del seu pit,
diu:—Després de la cullita
ja 't compraré un bon vestit.

SIMON ALSINA Y CLOS.

NOTICIAS AGRÍCOLAS

Cervesa d' arros.—Una revista inglesa *Sanitary Engineer* publica un curiós estudi de Mr. Atkinson sobre 'l *saké*, cervesa feta ab arrós, usada en las comarcas cálidas del Assia y que té excelents qualitats higiénicas. Per si algun agricultor espanyol vol ensajar sa fabricació, allá va la recepta adoptada en lo Japó.

Se desclofolla y neteja l' arrós y 's sotmet al vapor fins á pendre consistencia gelatinosa; se 'l deixa refredar y 's barreja ab llevat de cervesa, deixantlo fermentar en una habitació que tinga la temperatura de 41 graus centígrams: se remena una mica pera facilitar la espulsió del ácid carbónich. La massa resultant s' anomena en japonés *Koji*.

En botas ab serpentí de vapor se barreja allavors arrós passat al vapor, *koji* y aygua bullenta, deixant fermentar la barreja cinch ó sis dias. Des-

prés se cola en tela resultant una cervesa de bonich color, qual fórmula química es:

Alcohol.	12'300
Dextrina.. . . .	0'875
Glicerina y albúmina. . .	1'530
Acits fixos.	0'145
Acits volàtils.	0'015
Aygua.	85'135
<hr/>	
Total.	100'000

Oli-Roux.—Segons se 'ns manifesta, del 20 al 25 del corrent se verificará á Marsella la reunió de comissionats y delegacions competents que deuen girar una visita d' inspecció al objecte de coneixer los resultats del *Oli anti-filoxérich Roux*, que s' ha adoptat á Fransa y qual aplicació ha comensat ja á Espanya. Assistirá al acte, al que hem sigut també invitats, la Comissió espanyola, que á fi de cerciorarse dels efectes produhits per dit oli, verificará diversas escursions á diferents punts invadits per la filoxera, en unió de las demás comisions y delegats.

Cullita d' oliva.—Tant en la conca olivarera del Ebro, com en la del Maestrat, se presenta abundantíssima, fins al extrem de que aquestas dos zonas, si la cullita acaba bé, provehirán als mercats catalans á preus sumament económichs, si es que 'ls hi faltin, com suposém, las entradas dels d' Andalucía.

No succeheix aixís desgraciadament en molts termes de la renombrada y productiva comarca de Tortosa, en que la cayguda de la oliva es imminent, puig se troba ab grans arrugas, síntoma precursor de la cayguda.

Maella.—Diuen d' aquesta població:

Lo terreno, sech; la major part de las plantas de totas classes sense vegetació per falta d' humitat, los bestiar perdent carn per la carencia de pastos; los jornalers emigrats en busca de treball, y altres vehins de mes posició sense poder mejar pá á causa de la nulitat de la cullita de cereals

y del elevat preu de 30 pessetas l' hectólitre de blat, tal es lo quadro que á grans rasgos presenta aquest vehinat. Lo mes sensible sería que al mateix temps que la miseria que hi ha per aquí, se desarrol·lés alguna epidemia originada per las malas condicions de vida de las familias pobres.

Àcit nítrich incoloro.—Los ácits fins ara empleats pera regoneixer si l' oli es de cotó ó d' oliva, no donan sempre lo millor resultat. Un enginyer italiá, Sr. Zecchini, proposa l' ácit nítrich incoloro, á 1,40 de densitat. Se barregen 10 parts d' ácit y cinch de l' oli que 's tracta de ensajar. Si aquest es d' oliva, la barreja ofereix un coló de palla que 's transforma en gris cendra ab lleugers reflexos grochs. Si es de cotó lo coló que al principi es groch d' or, se converteix en negre. Si 'ls dos olis están barrejats, presenta un coló entremitj.

Es tan sensible l' ácit, que decubreix l' engany, encara que no hi hagi més que un 5 per 100 d' oli de cotó.

Fabricació del vi ab pulpa de remolatxe.—Un agricultor francés Mr. Delenil assegura haber fabricat vi ab pulpa d' una varietat de remolatxe roja. Pretent que encara que la filoxera destruhexi tots los vinyats de Fransa, no deixarà de produhir allí vi, tan bó com lo de qualsevol comarca del Mijdia de Fransa.

Se guarda lo secret, per lo qual hi ha que duptar. Ademés que 'l ví del Mitjdia es tan fluix, que 's compren que 's pugui fabricar una sustancia análoga fins ab patata.

Nova plaga de la vinya.—S' ha descubert en Piwerone (Italia) un cuch del tamany del de seda nat de poch, de color roig, que ataca 'ls brots dels ceps. Se multiplica asombrosament: en un sol niu s' hi trobaren fins á 300 ous. Treballa de nit y en quan apunta l' auba se deixa caure á terra enterrantse á alguns centímetres de profunditat.

Mercat de Tortosa.—Monjetas del Pinet, á 26 pessetas la quartera. —Id. d' Ibraila, á 17.—Cacahuet, de 10 y 114 á 10 3/4.—Fabas, á 12.—

Fabons, de 12 y 1½ á 13.—Guixas, de 19 á 20.—Ordi, á 10.—Garrofas, á 16 rals lo quintá.

Los especuladors pagan aquest últim article á 16 rals lo quintá, posat en magatzém, ó á 15 ¾ en casa del venedor. Lo preu en que avuy se paga es molt elevat, y es posible que, en vista de la escassetat de compradors y de la abundancia d' existencias, los preus declinarán de 1 á 2 rals per quintá.

REVISTA VINÍCOLA

Segueix cada dia mes marcada la fermesa en los preus de las bonas classes, quals existencias son en extrem reduhidas. Próxims á la cullita, habenthi ja alguna comarca que la efectúa com la de Tarragona d' ahont diuhen que res pot assegurar-se encára, sobre son resultat, si bé se creu que 'l rendiment será bó en calitat y en cantitat.

La importantíssima cullita de la comarca de Reus se ressentirá molt, en general, de la continuada seca que ha vingut experimentant durant l' assahonament del rahim, puig es indubtable que á haver sigut favorecudá ab una pluja regular, ab sols sis dias d' anticipació, la cullita hauria aumentat en un ters, sense perjudicarla en lo mes mínim en sa calitat.

A Cervera, la cullita ha sufert molts percances, puig además de pedregar, en alguns termes ahont se cullía bastant de vi, la pluja torrencial ha vingut á desvaneixer las esperansas dels pagesos. En cambi en altres, en los que ha plogut sense pedregar, s' han aliviat los pochs rahims, que hi havian.

D' Igualada diuhen que la pluja ha millorat considerablement lo rahim, s' enten en las vinyas bonas y ufanas, ja que en las altres se cullirá en molt petita cantitat; ab tot, los pagesos están contents, salvo 'ls que ha perjudicat la pedregada, que son pochs afortunadament, per ara.

Las noticias que tenim de Fransa no 'ns senyalan cap novetat digne d' mencionarse.

Imprenta de «La Renaixensa», Xuclá, 13, baixos.